

education

Department of
Education
FREE STATE PROVINCE

VOORBEREIDENDE EKSAMEN

GRAAD 12

AFRIKAANS HUISTAAL V1

SEPTEMBER 2017

PUNTE: 70

MEMORANDUM

Hierdie memorandum bestaan uit 9 bladsye.

AFDELING A: LEESBEGRIP

Nasien van die leesbegrip:

- Die fokus is op die begrip van die leesteks. Spel- en taalfoute word nie nagesien nie tensy dit die begrip/verstaan van die teks beïnvloed. (Taal- en spelfoute moet wel aangetoon word.)
- Vir **oop vrae** word geen punte toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE. Die rede/motivering moet oorweeg word.
- Vrae wat aanhalings uit die leesstuk verg, word **nie gepeenaliseer** indien die aanhalingstekens ontbreek **nie**.
- Waar eenwoord-antwoorde gevra word en die kandidaat 'n volsin gee, is dit korrek **mits** die korrekte woord onderstreep of op een of ander wyse uitgelig word.
- Wanneer twee of drie feite/punte vereis word en die kandidaat gee 'n hele reeks, word **slegs** die eerste twee of drie feite/punte nagesien.
- Indien die kandidaat woorde uit 'n ander taal gebruik as die taal waarin die vraestel verskyn, word die vreemde woorde geïgnoreer. Indien die antwoord sonder die vreemde woorde sinvol is, word die kandidaat nie gepeenaliseer nie. Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, word dit aanvaar.
- Aanvaar dialektiese variasies.

VRAAG 1: ARTIKEL EN VISUELE TEKS

VRAAG	ANTWOORD (Sien binne konteks na; sien betekenis na, nie woorde/taalgebruik nie.)	PUNT
1.1	Aanpassings moet gemaak word.✓	1
1.2	Die verskil word aangetoon tussen die kommentators wat feeste as vernuwing en skepping in die teater sien TEENoor ander wat meen dat die feeslandskap/kunstefeeste oorversadig is/rekenmeesters wat spekuleer oor kaartjieverkope en groeipotensiaal van die feesmark.✓ (Die kandidaat moet die VERSKIL aantoon om 'n punt te verdien.)	1
1.3	Die mense/feesgangers kla oor die vlooiemarkte wat by kunstefeeste aangetref word/vlooiemark-atmosfeer wat by kunstefeeste heers.✓ Mense/feesgangers kla oor (steurende) musiek met diep, luide en herhalende basklanke wat by kunstefeeste gespeel word.✓ Feeste fokus nie op gehalte/innovasie nie.✓ Feesorganiseerders fokus net op sekere kultuurgroepe.✓ Afrikaanse feeste word eerder kultuurfeeste/is nie meer soseer kunstefeeste nie. ✓ (Die kandidaat bied enige DRIE van die moontlikhede aan.)	3
1.4	Die ekonomiese volhoubaarheid van die feeste ✓ Die kunstefeepolitiek ✓ en kunswaarde van die feeste✓	3

1.5	Repucom is <u>alreeds</u> in 2014 deur die ses vervaardigende feeste gevra om raad oor volhoubaarheid te gee/Repucom is reeds twee jaar tevore gevra om raad te gee.✓ <i>(Of enige soortgelyke aanvaarbare motivering, maar die kandidaat se antwoord moet verwys na die tydsaspek.)</i>	1
1.6	Ja, dit is gesaghebbend, want hulle is wêreldleiers in navorsing oor sport en ander geleenthede.✓ <i>(Of enige soortgelyke aanvaarbare motivering. Nee kan nie as 'n antwoord aanvaar word nie.)</i>	1
1.7	"... veel makliker gesê as gedaan."✓ <i>(Die antwoord moet in VYF OPEENVOLGENDE woorde aangebied word om die punt te verdien.)</i>	1
1.8	Hulle het 'n Feesteforum gestig.✓ EN Hulle oogmerk was om beter koördinerings/meer doelgerigte samewerking tussen die onderskeie feeste te fasiliteer.✓	1 1
1.9	KKNK✓ reik uit na plaaslike gemeenskappe met projekte soos Rymklets van Oos tot Wes✓ US Woordfees✓ betrek en dien die gemeenskap – dus belê hulle in die Buya-teater-uitreikprojek/die fees ondersteun ook nou teaters in Kayamandi en Cloetesville finansieel.✓	4
1.10	Kommersiële instansies se borgskappe krimp.✓ 'n Groter pryssensitiwiteit ontstaan by feesgangers.✓ Kaartjiepryse verhoog ✓ <i>(Enige 2 van bogenoemde redes.)</i> EN Hulle moet kommersieel begin dink./Hulle moet eerder belê in produksies waarvoor meer kaartjies verkoop kan word.✓ <i>(Enige een van bogenoemde oplossings.)</i>	2 1
1.11.1	Hulle sal die swart en bruin middelklas mense moet betrek.✓ Die programaanbod moet verander word/feeste moet nie net op die wit Afrikaanse mark fokus nie.✓	2
1.11.2	Dit is doeltreffend, want kunstefeeste se voorbestaan sal verseker word as meer mense (ongeag hul ras) die feeste besoek. ✓ OF Dit is nie doeltreffend nie, want as meer nie-Afrikaanssprekendes die kunstefeeste besoek, kan Afrikaanssprekendes dalk wegbly.✓ <i>(Of enige soortgelyke aanvaarbare motivering.)</i>	1

1.12	Toeganklike produksies beteken produksies wat tot die feesgangers spreek/probleme wat die feesgangers interesseer aanspreek/maklik verstaanbaar is/wat hulle belangstelling prikkel/gewild is.✓ <i>(Of enige soortgelyke aanvaarbare motivering.)</i>	1
1.13	Feesgangers van die Vrystaat Kunstefees/liefhebbers van blokraaisels✓ <i>(Of enige soortgelyke aanvaarbare motivering.)</i>	1
1.14	Die blokraaiselkompetisie verskaf nou 'n eiesoortige kenmerk aan die Vrystaatse kunstefees✓ Deur 'n nuwe inisiatief by hulle programinhoud in te sluit poog die Vrystaatse kunstefees om meer kaartjies te verkoop/meer diverse feesgangers te lok.✓ <i>(Of enige soortgelyke aanvaarbare motivering.)</i>	2
1.15	Blokraaiselkompetisies kan effektief wees, want dit sal heelwat feesgangers lok wat in blokraaisels belangstel/van blokraaiselkompetisies hou.✓✓ OF Blokraaiselkompetisies sal waarskynlik nie swart en bruin middelklas feesgangers waarin die groeipotensiaal lê vir kunstefeeste lok nie.✓✓ <i>(Of enige soortgelyke aanvaarbare motivering.)</i>	2
1.16	Die taalgebruik is gepas, want dit beklemtoon die feit dat die taal kook/die taal pas ook by die jonger generasie.✓ OF Die taalgebruik is onvanpas, dit sou beter wees om suiwer Afrikaans te gebruik.✓	1

TOTAAL AFDELING A: 30

VRAAG 2

Nasien van die opsomming

- Opskrif/Titel: Daar word nie van kandidate verwag om die leesstuk van 'n opskrif/titel te voorsien nie.
- Kandidate moet die opsomming in hul eie sinne, in enige volgorde, skryf.
- Slegs wenke wat in volsinne aangebied word, verdien punte.
- Rofwerk/beplanning moet duidelik aangedui word. Indien dit nie die geval is nie, word die eerste opsomming nagesien.
- Kandidate moet die korrekte getal woorde aandui.
- Indien die kandidaat die opsomming puntsgewys aanbied, word dit nagesien.
- Punte word soos volg toegeken:
 - 7 punte vir 7 feite (1 punt vir elke feit)
 - 3 punte vir taal
 - Puntetotaal: 10
- Verspreiding van punte vir taal wanneer kandidaat nie woordeliks aanhaal nie:
 - 1–3 feite korrek: ken 1 punt toe
 - 4–5 feite korrek: ken 2 punte toe
 - 6–7 feite korrek: ken 3 punte toe
- Verspreiding van taalpunte wanneer kandidaat woordeliks aangehaal het:
 - 6–7 direkte aanhalings: ken geen taalpunte toe nie
 - 1–5 aanhalings: ken 1 punt vir taal toe

LET WEL:

- Tel van woorde:
 - Nasieners moet die aantal woorde wat gebruik is, tel.
 - Geen punte word afgetrek as die kandidaat nie die getal woorde aangedui het nie of as die getal woorde wat gebruik is, verkeerd aangedui is.
 - Indien die getal woorde oorskry is, lees tot aan die einde van die sin waarin die 90 woorde voorkom en ignoreer die res van die opsomming.
 - Korter opsommings wat die vereiste wenke bevat, mag nie geenaliseer word nie.

'n Opsomming wat in paragraafvorm aangebied word, kan die volgende moontlike bewoording gebruik:

Eerstens moet jy twaalf weke voor die staptog begin oefen. Wissel elke vierde week met 'n rusweek af. Verder moet jy trappe klim om jou bobeespiere te versterk. Voorts moet jy 5 of 6 keer met nuwe skoene gaan stap om blase te voorkom. Dan moet jy oefen op die tye waarop jy gaan stap om aan die hitte gewoond te raak. Lê vier tot ses keer lang staptogte af sodat jy jou liggaam se reaksie gewoond kan raak. Laastens pak jy jou rugsak so lig en kompak moontlik.

(Getal woorde: 89)

AANHALINGS UIT TEKS	MOONTLIKE BEWOORDING
<i>Jy moet dus ten minste twaalf weke voordat jy die staptog aanpak met 'n baie goed uitgewerkte oefenprogram begin sodat jy algaande fikser en sterker kan word.</i>	Om fiks te word moet jy twaalf weke voor die staptog begin oefen/sorg dat jy fiks is.
<i>Dit is baie belangrik dat jy nie net moet oefen nie; jy moet verkieslik elke vierde week 'n rusweek maak.</i>	Oefen moet elke vierde week met 'n rusweek afgewissel word/oefenweke moet elke vierde week met rus afgewissel word.
<i>Om voor te berei is dit raadsaam dat jy beslis baie trappe op- en afklim om sodoende jou bobeenspiere sterk te maak vir die rem-rem loop teen die groot afdraandes van die werklike staptog.</i>	Klim trappe om jou bobeenspiere te versterk.
<i>Indien jy vir jou spesiale skoene gaan aanskaf om die roete mee aan te pak, moet jy minstens 5 tot 6 keer met die skoene gaan stap.</i>	Jy moet 5 of 6 keer met nuwe/spesiale skoene gaan stap om blase te voorkom.
<i>Jy moet ook probeer om 'n paar keer te gaan stap op dié tye wat jou staptog gaan plaasvind sodat jy aan daardie hitte gewoon kan raak.</i>	Oefen op die tye waarop jy gaan stap sodat jy aan die hitte gewoon kan raak.
<i>Probeer ook om minstens vier tot ses keer redelike lang staptogte af te lê sodat jy kan agterkom hoe jou liggaam reageer as dit warm word.</i>	Jy moet vier tot ses keer lang staptogte aflê sodat jy aan jou liggaam se reaksie gewoon kan raak.
<i>Selfs die beste, duurste rugsakke kan ongemaklik wees as dit nie reg gepak word nie. Die goue reël is deurgaans: pak so min as moontlik, so lig as moontlik en so kompak as moontlik.</i>	Pak jou rugsak so lig en so kompak as moontlik.
Getal woorde: 85	

TOTAAL AFDELING B: 10

AFDELING C: TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES

Nasien van hierdie afdeling:

- Spelling
 - Eenwoord-antwoorde word nie geenaliseer nie, al is die spelling nie korrek nie tensy die spelling die betekenis van die woord beïnvloed en/of spelling die aspek is wat geassesseer word.
 - In volsin-antwoorde word die verkeerde spelling net geenaliseer indien die fout in die taalstruktuur getoets word.
 - Waar 'n afkorting getoets word, behoort die punte op die regte plek te wees.
- Sinskonstruksies moet taalkundig korrek wees en in volsinne aangebied word soos in die instruksie aangedui.

VRAAG 3: ADVERTENSIE

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
3.1	Ek het al <u>vier</u> kunstefeeste bygewoon.✓	1
3.2	Ons gesin woon <u>jaarliks</u> die Absa KKNK by.✓	1
3.3	kunste✓	1
3.4	Bywoordelike bysin (van tyd)✓	1
3.5	nasionale✓	1
3.6	(om te) wees✓	1
3.7	<u>Fees</u> in r. 1 is 'n soortnaam/s.nw. ✓terwyl <u>fees</u> in reël 8 'n selfstandige werkwoord (onoorganklik is).✓	2
3.8	Hy wil die leser oorreed/manipuleer om die KKNK by te woon.✓ (Enige soortgelyke antwoord)	1
3.9	Ja, dit is funksioneel, want dit pas by die Klein-Karoo waar daar met volstruise geboer word/volstruise loer nuuskierig rond net soos kunstefeesegehore ook nuuskierig is.✓ (Enige soortgelyke antwoord)	1
		[10]

VRAAG 4: VISUELE TEKS

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
4.1	EINA is 'n hoofletters/donkerskrif gedruk✓ om te beklemtoon hoe seer Willie gekry het. ✓	2
4.2	seepglad✓ <i>(Spieëlglad sal binne konteks nie korrek wees nie.)</i>	1
4.3	Ek vat jou huis toe <u>sodat/dat/omdat/voordat</u> ons na jou wonde gaan kyk.✓ <i>(Die voegwoord moet onderskikkend gebruik word m.a.w. die tweede deel van die sin moet ondergeskik wees aan die eerste deel van die sin vir betekenis.)</i>	1
4.4	Wel, noudat ons die verband om jou kop gedraai het, <u>gaan ek eers</u> vir jou ietsie ingooi.✓	1
4.5	... maar Minnie gaan nie daarvan hou nie.✓ <i>(Geen ander sinsdeel mag neergeskryf word nie.)</i>	1
4.6	Hy het gesê dat Willie daardie dag moet/moes ontspan en vergeet van sy bakkie en hy het bygevoeg dat hulle later daarna sal gaan kyk. ✓ <i>(Enige soortgelyke antwoord moet aanvaar word. Let op die veranderinge van die bywoord en voornaamwoorde.)</i>	1
4.7	My <u>oor</u> is seer en daarom hoor ek nie so goed nie.✓	1
4.8	Mans gee nie om vir vrouens nie/mans dink net aan hulleself/is selfsugtig/mans stel altyd hul eie belange voorop.✓	1
4.9	'n Mens sou verwag dat Willie bekommerd sou wees oor Minnie en dadelik kyk wat die aard van haar beserings is, maar hy vergeet van haar en gaan saam met sy vriend na sy huis.✓ 'n Mens sou verwag dat Willie meer daadwerklik sou optree en vir Minnie gaan haal, maar hy praat net en doen niks daaraan nie.✓ <i>(Al twee dele van die ironie moet genoem word om die punt te verdien.)</i>	1
		[10]

VRAAG 5: KOERANTBERIG

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
5.1	bedreigde✓	1
5.2	ekoloë✓	1
5.3	Samestelling met en/verbinding met en✓	1
5.4	Daar word spesifiek op die ekologie en bewaring van die omgewing gefokus.✓	1
5.5	hierdie✓	1
5.6	Ander aalwyne is dalk skaars, maar hierdie aalwyn is die skaarsste in SA.✓	1
5.7	Die plante is vermoedelik deur nóg bobbejane nóg ystervarke uitgetrek.✓	1
5.8	'n Mens/hy/jy/sy/ons/hulle kan Aloe lettyae aan die wye boë in die vertakkings van die blomsteel uitken. ✓	1
5.9	lyk✓	1
5.10	... wat op hulle grond skuil✓ <i>(Geen ander sinsdeel mag neergeskryf word nie.)</i>	1
		[10]

TOTAAL AFDELING C: 30
GROOTTOTAAL: 70